

Gäller för: Flera enheter - se eftersättsblad

Giltig från: 2025-08-20

Innehållsansvar: Mathias Hård af Segerstad, (matko2), Sektionschef

Giltig till: 2027-08-20

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Stöd vid allvarlig händelse

Syfte

Denna rutin syftar till att ge kollegor, närmaste arbetsledare och chefer en riktlinje för att kunna ge medarbetare stöd vid allvarlig händelse.

Sjukvårdspersonal hanterar relativt ofta allvarliga händelser i sitt yrke. Allvarliga händelser är extraordinära händelser, svåra påfrestningar eller våld, och kan ha en *potentiellt* traumatisk effekt på människan. Enligt arbetsmiljölagen ska alla arbetsplatser ha beredskap och rutiner för krisstöd, anpassat till verksamhetens art, omfattning och särskilda risker.

Alla människor reagerar i samband med psykiskt stressande situationer. Vi har ett behov av att begripa tragiska händelser, få en förklaring till vad som har hänt samt tillhöra ett sammanhang där vi visas tillit, får bekräftelse och rättvisa. Vi kan tillsammans öka vår motståndskraft mot stressreaktioner genom daglig sammanhållning, medkännande kommunikation, fokus på lärande, gemensamma mål, en trygg arbetsmiljö och god patientsäkerhetskultur.

Förändringar sedan föregående version

Fördjupad information inkl. tidsperspektiv och stresskontinuum. Omarbetats för att gälla samtliga personalkategorier.

Arbetsflöde

	Ansvarig
START: Någon kollega upptäcker att medarbetare utsatts för allvarlig händelse	
Lyft händelse till ansvarig arbetsledare <i>Dagtid:</i> stationsansvarig, teamledare, PPA eller sektionsledare <i>Jourtid:</i> hus-/bakjour, PPA eller sektionsledare <i>Alternativt</i> närmaste chef om den drabbade kollegan är själv mest senior	Upptäckande kollega
Erbjud hjälp och stöd i akuta skedet	Närmaste arbetsledare
Kontakta chef eller handledare (om kollega är under utbildning)	Närmaste arbetsledare
Följ upp med regelbundna samtal (första veckan, ytterligare uppföljning efter en vecka till en månad)	Närmaste chef/ handledare
Om stressreaktioner kvarstår, ökar alt. motsvarar orange/röd nivå på stresskontinuum eller funktionsförmågan bedöms nedsatt, överväg remittering	Närmaste chef/ handledare
Fortsätta samtal och uppföljningar vid behov	Enligt överenskommelse
Avsluta stöd i samråd med kollega när denna är välmående	Närmaste chef/ handledare
SLUT: Stöd till kollega avslutat	

Arbetsbeskrivning

Kollegor som varit med om en allvarlig händelse kan behöva hjälp med att hantera den. Vi behöver alla vara lyhörda för kollegors mående och underlätta det fortsatta handläggandet av krishantering.

Det akuta handläggandet ansvarar närmast överordnade kollega för:

Dagtid - stationsansvarig, teamledare, PPA eller sektionsledare.

Jourtid - hus-/bakjour, PPA eller sektionsledare.

Alternativt närmaste chef om den drabbade kollegan är själv mest senior.

Akut hjälp och stöd innefattar att lyssna empatiskt, bekräfta den känslomässiga upplevelsen, skapa trygghet och fokusera på lärandet (vad hände?), men kan även utgöras av rent praktiska handlingar, som att ta kontakt med personer som behöver informeras om händelsen, eller om behov finns eventuellt tillfälligt frikoppla den drabbade från patientarbete (när praktiskt möjligt (dvs icke-jourtid) görs detta i samråd med chef, företagshälsovård, Hälsan & arbetslivet och HR).

Så snart som möjligt och då behov finns, ska chef och/eller handledare (om kollegan är under utbildning) kontaktas för att få kännedom om händelsen och vid behov ta över eller vara ett stöd i handläggandet.

Utvärdering av händelsen och framför allt välbefinnandet hos medarbetaren skall alltid göras. Detta bör ske med uppföljande samtal med eller utan externt stöd till dess att kollegan är välmående.

En första uppföljning ska ske under första dagarna-veckan, därefter görs förnyad bedömning efter 1 vecka till 1 månad. Vid uppföljning och värdering av exponeringsgrad och stressreaktion kan till exempel stresskontinuum nedan användas. Starka symtom kan finnas under cirka två veckor efter en allvarlig händelse, men ska ha minskat efter fyra veckor. Om stressreaktioner kvarstår (dvs ej har avtagit), ökar alt. motsvarar orange/röd nivå på stresskontinuum eller funktionsförmågan bedöms nedsatt, överväg remittering för professionell bedömning via Hälsan & Arbetslivet. För övrigt görs ytterligare uppföljande samtal/bedömningar efter den initiala månadsperioden (beskrivet ovan) vid behov.

Stresskontinuum (Nash et al 2011)

Redo (Grön)	Reagerar (Gul)	Påverkad (Orange)	Symtom (Röd)
Definition	Definition	Definition	Definition
<ul style="list-style-type: none"> - Optimal funktion - Anpassningsförmåga - Välmående 	<ul style="list-style-type: none"> - Milda, övergående reaktioner - Återhämtar sig helt - Låg risk 	<ul style="list-style-type: none"> - Svårare reaktioner eller nedsatt funktion - Minnen kvarstår - Högre risk 	<ul style="list-style-type: none"> - Kliniskt syndrom - Oläkt stresskada med nedsatt funktionsnivå
Tecken	Tecken	Tecken	Tecken
<ul style="list-style-type: none"> - Är som bäst - Välutbildad och förberedd - Upplever kontroll - Fysiskt, mentalt och andligt välfungerande - Fokuserad - Motiverad - Lugn, samlad - Har trevligt 	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterad, orolig eller nedstämd - Förlorat motivation - Tappat fokus - Sömnsvårigheter - Muskelspänningar, andra fysiska problem - Inget är kul längre 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollförlust - Panik, ilska, eller depressiva drag - Känner sig inte längre som vanligt - Uttalade skuld- och skamkänslor 	<ul style="list-style-type: none"> - Symtom kvarstår och förvärras över tid - Uttalade symtom eller påverkan på social- eller arbetsfunktion
	Orsaker	Orsaker	Tillstånd
	<ul style="list-style-type: none"> - Vilken stressor som helst 	<ul style="list-style-type: none"> - Moralisk stress - Livshot - Förlust - Kronisk stress 	<ul style="list-style-type: none"> - PTSD - Depression/ångest - Substansrel. syndrom - Utmattningssyndrom

Genomgång av händelsen (debriefing) med fokus på vad som inträffat och syfte att stärka lärandet, kommunikation och sammanhållning kan ske någon dag till dagar efter händelsen. Utse en ledare, till exempel en kollega, närmaste chef eller en extern person från exempelvis Hälsan och Arbetslivet.

I de fall då avvikelser skrivs, eventuell händelseanalys och/eller lex Maria initieras, hanteras händelsen dessutom enligt dessa rutiner.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Relaterad information

[Chefers stöd till medarbetare i samband med vårdskada eller patientklagomål \(vgregion.se\)](#)

[Guide - Första hjälpen och krisstöd - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

[Hot och våld mot medarbetare \(vgregion.se\)](#)

Referenser

Krisstöd vid allvarlig händelse, Socialstyrelsen 2018.

Ansvar

Ansvariga för att rutinen är känd och följs är sektionschefer och VEC inom AOI.

Granskare/arbetsgrupp

Philippa Joersjö, specialistläkare, AOI

Ann-Kristin Rimbe, verksamhetsutvecklare, AOI

Johan Rönnberg, verksamhetsutvecklare, AOI

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård Sahlgrenska, Verksamhet Anestesi Operation IVA Östra, Postoperativ vård Sahlgrenska, Operation 7 Sahlgrenska, Operation 6 Sahlgrenska, Operation 4 Sahlgrenska, Operation 2 Östra, Operation 1 Östra, Neurointensivvårdsavdelning, Intensivvård och postoperativ vård Östra, Central intensivvårdsavdelning, Anestesi 5 Sahlgrenska, Anestesi 1 och 2 Sahlgrenska

Innehållsansvar: Mathias Hård af Segerstad, (matko2), Sektionschef

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-1518

Version: 6.0

Giltig från: 2025-08-20

Giltig till: 2027-08-20